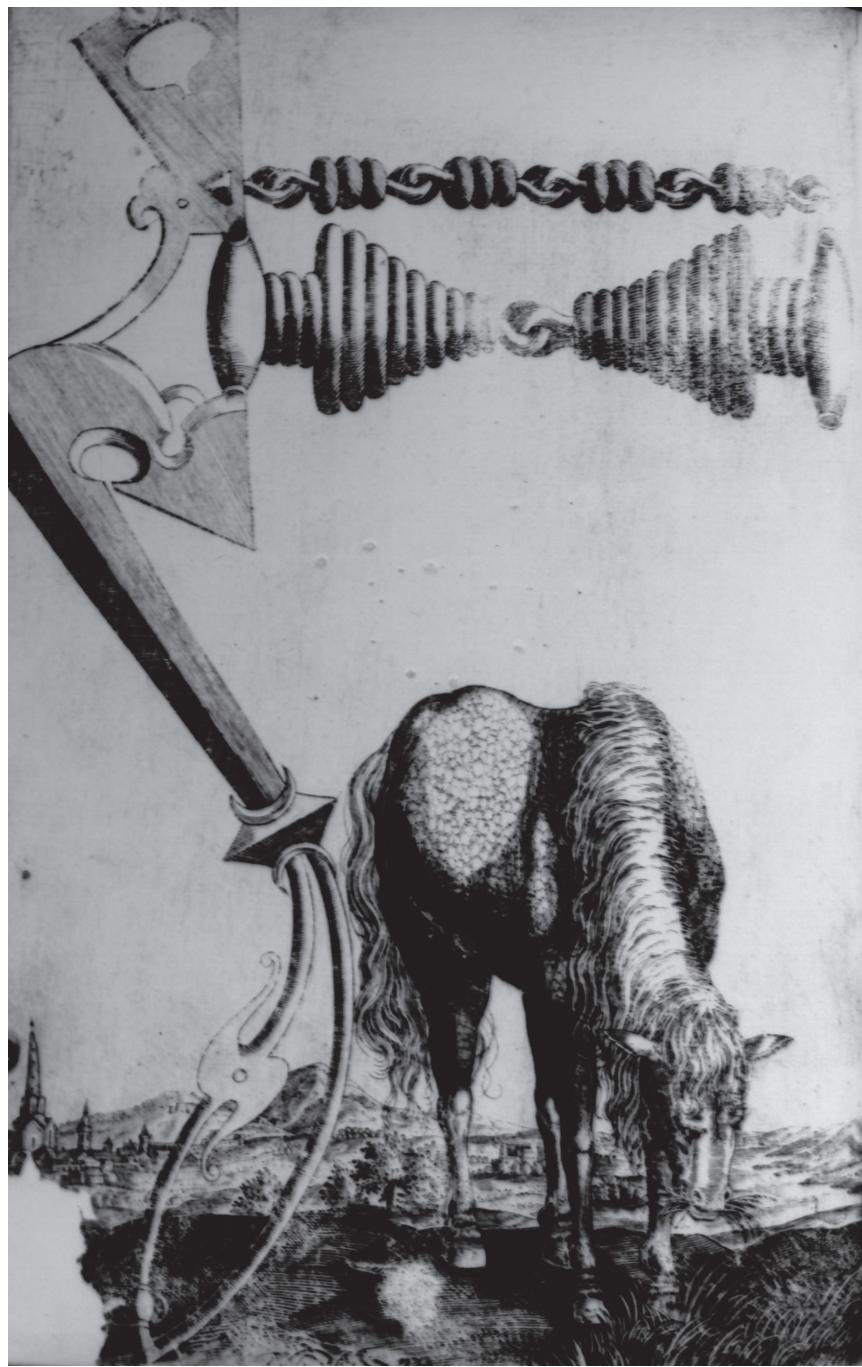
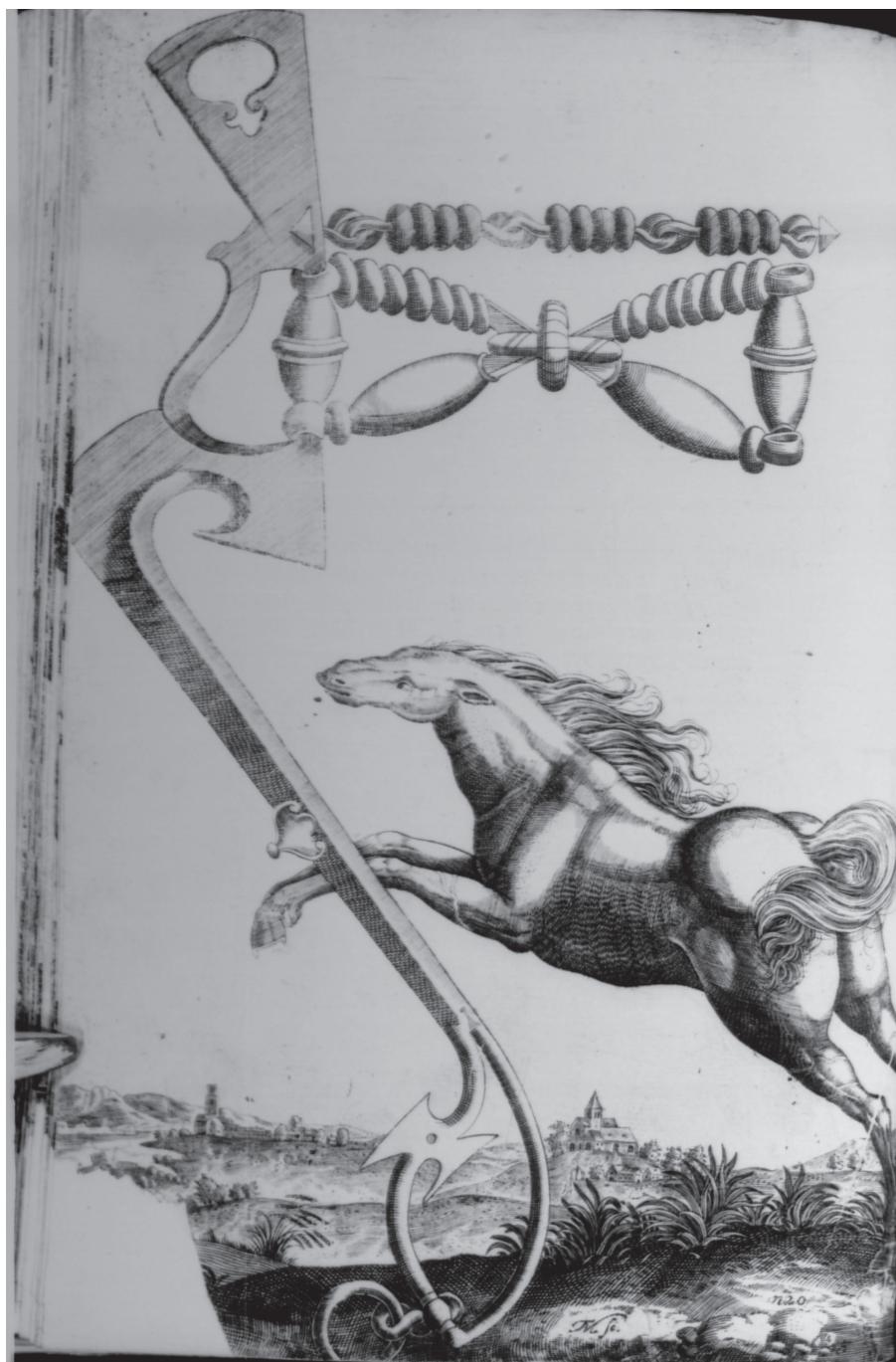

Kamanos su paprastais žąslais iš lygių „kriaušaičių“, nukreiptu į vidų ir besisukančiu, su dviguba grandinėle, viršutinė – iš skritulėlių. Šiek tiek prispaudžia liežuvį ir neleidžia jo užkišti už žąslų, pridaro prusnose putų; skirtos arkliams su laisvomis ir sausomis prusnomis.

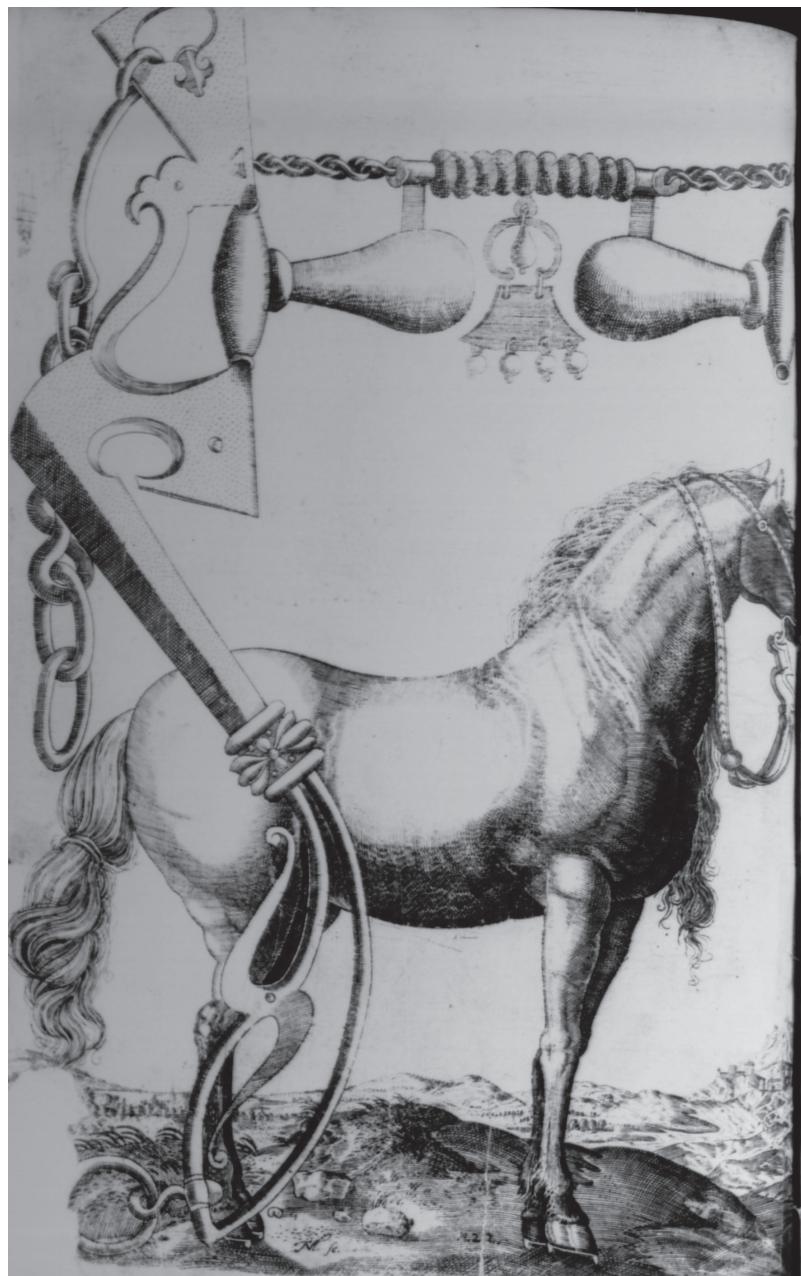
Kamanos su paprastais varpelių pavidalo žąslais, padarytais iš rantytų skritulių ir su trejetu mažesnių skrituliukų iš šonų. Atveria mėsingas lūpas, pakelia galvą, lengvai valdo arkli ir pridaro prusnose putų; skirtos arkliams su sausomis prusnomis.

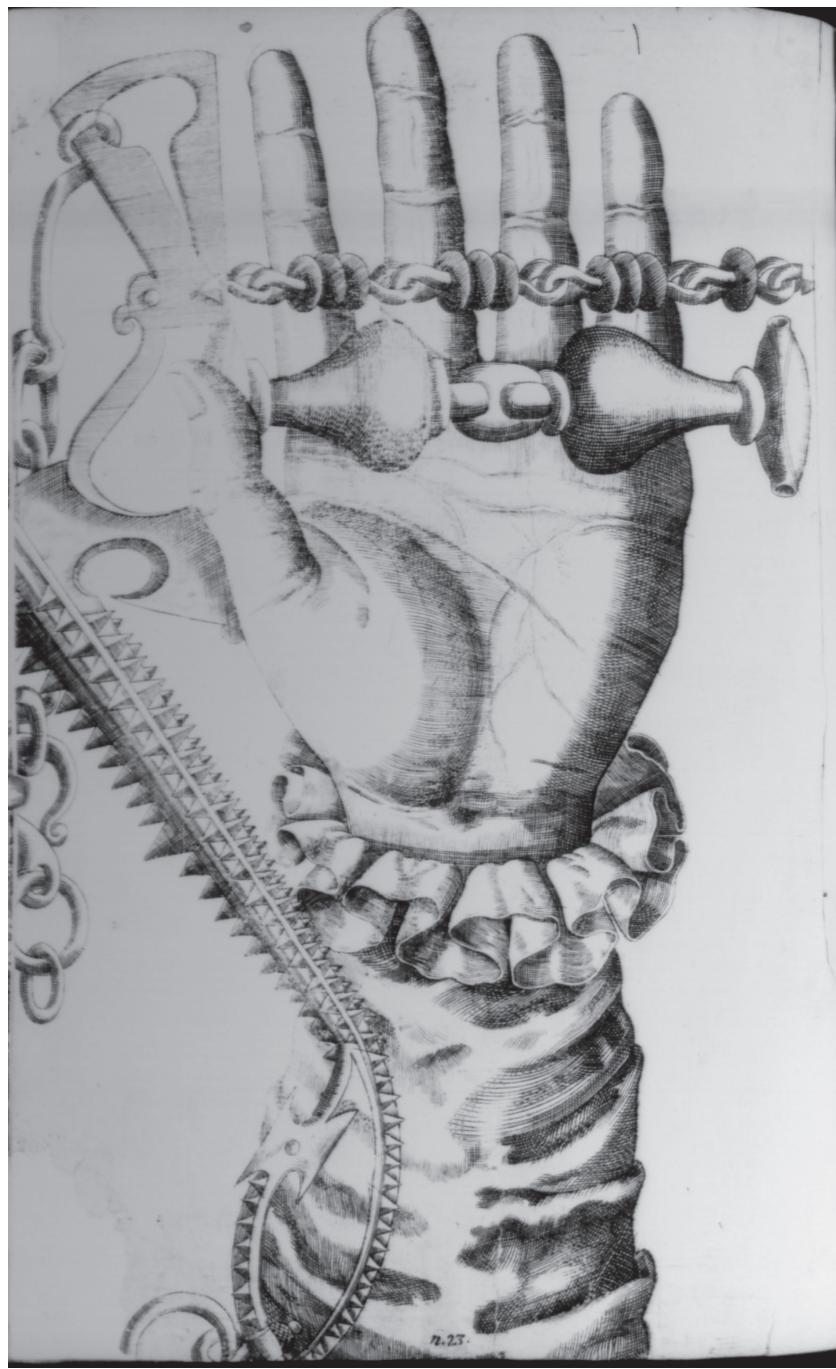
Kamanos su vidun nukreiptu „varpeliu“ pavidalo sunertais žąslais, su „žąsies kaklu“, rutuliuku viršuje, paplokščiu apvaliu vokišku žaisliuku per vidurį – nespaudžia liežuvio, taiso prusnų ydas, užlaužia sprandą; skirtos arkliams su giliomis ir labai rambiomis prusnomis.

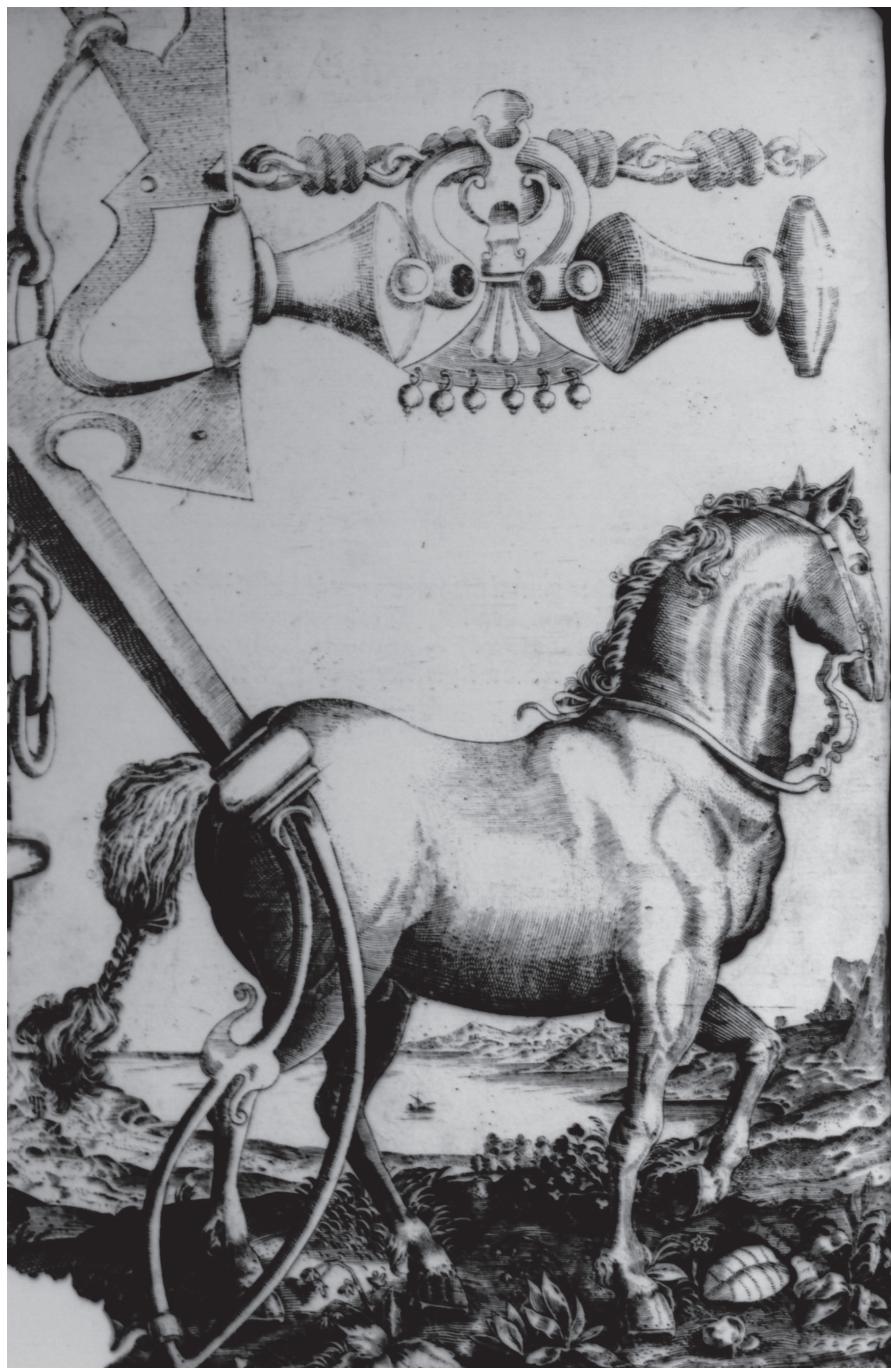
Kamanos su iš dviejų „slyvaičių“ sunertais žaslais, su „žasies kaklu“, plokščiu žaisliuku per vidurį ir dviem skrituliukais iš šonų – nespaudžia liežuvio, laužia, lengvai valdo arkli; skirtos arkliams su geromis prusnomis.

Kamanos su išvien sunertais žąslais iš dviejų lygių, vidun nukreiptų besisukančiu „kriaušaičiu“, su dvejetu į „kriaušaites“ itaisytų rantytų, užkniedytų strypelių, su lygiu plokščiu strypeliu iš rutuliukų viršuje ir plokščiu žaisliuku. Truputį prispaudžia liežuvį, bet jo nežaloja ir neleidžia užkišti už žąslą, išsaugo sveikas ir tvirtas prusnas, spaudžia dantinas, lengvai valdo arklį – tiks arkliams su laisvomis prusnomis; italai tokias kamanas vadina *piniatella*.

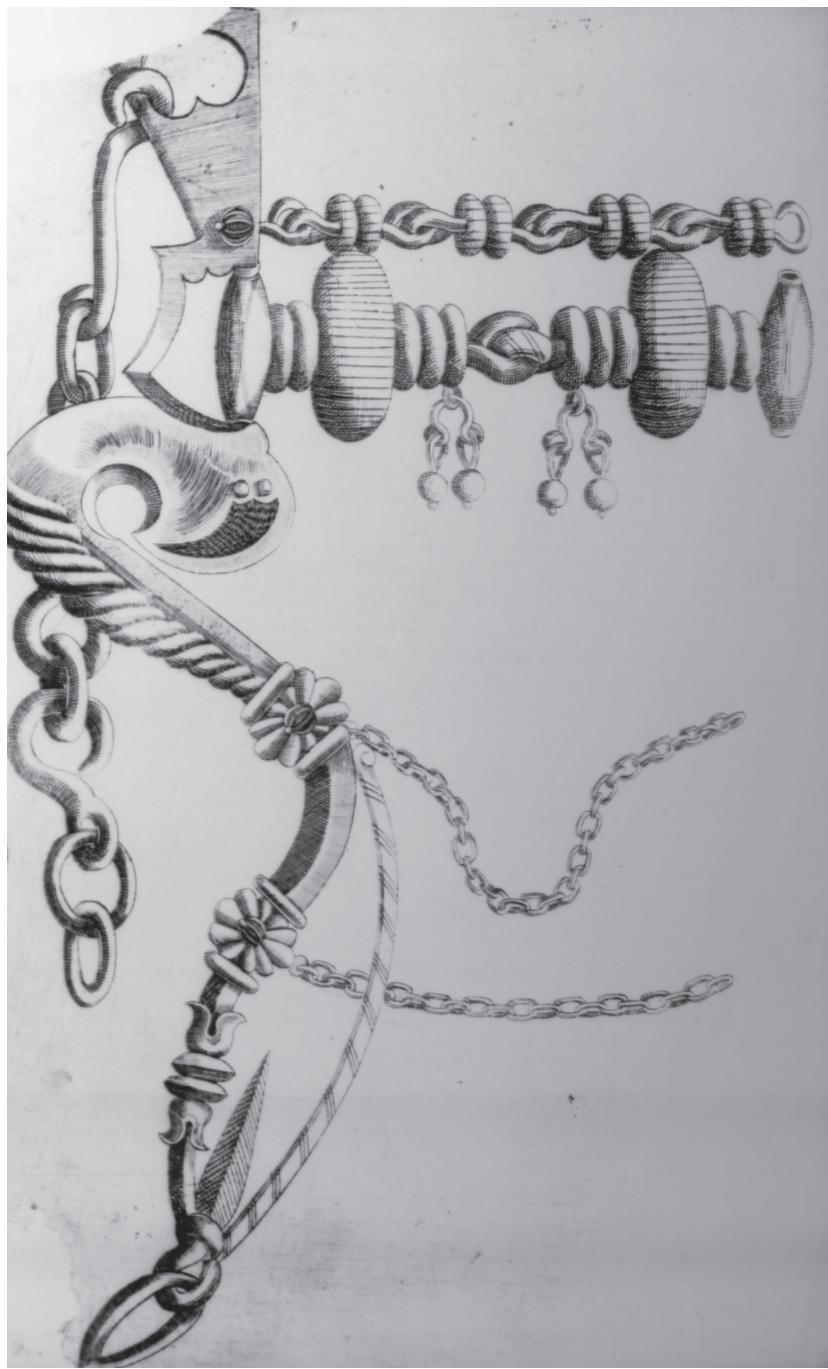
Kamanos su paprastais žąslais iš vidun nukreiptu lygiu „kriausaičiu“, su ketvertu skrituliukų viduryje, dygiais kariniais laužtukais – pakelia galvą, spaudžia dantinas, lengvai valdo arkli; skirtos arkliams su negiliomis prusnomis ir jautriu liežuviu.

Kamanos su sunertais žąslais iš vidun nukreiptų „varpelių“, su „žąsies kaklu“, rutulėliu viršuje, paplokščiu apvaliu vokišku žaisliuku per viduri – nespaudžia liežuvio, taiso prusnų ydas, užlaužia sprandą; skirtos arkliams su giliomis ir labai rambiomis prusnomis.

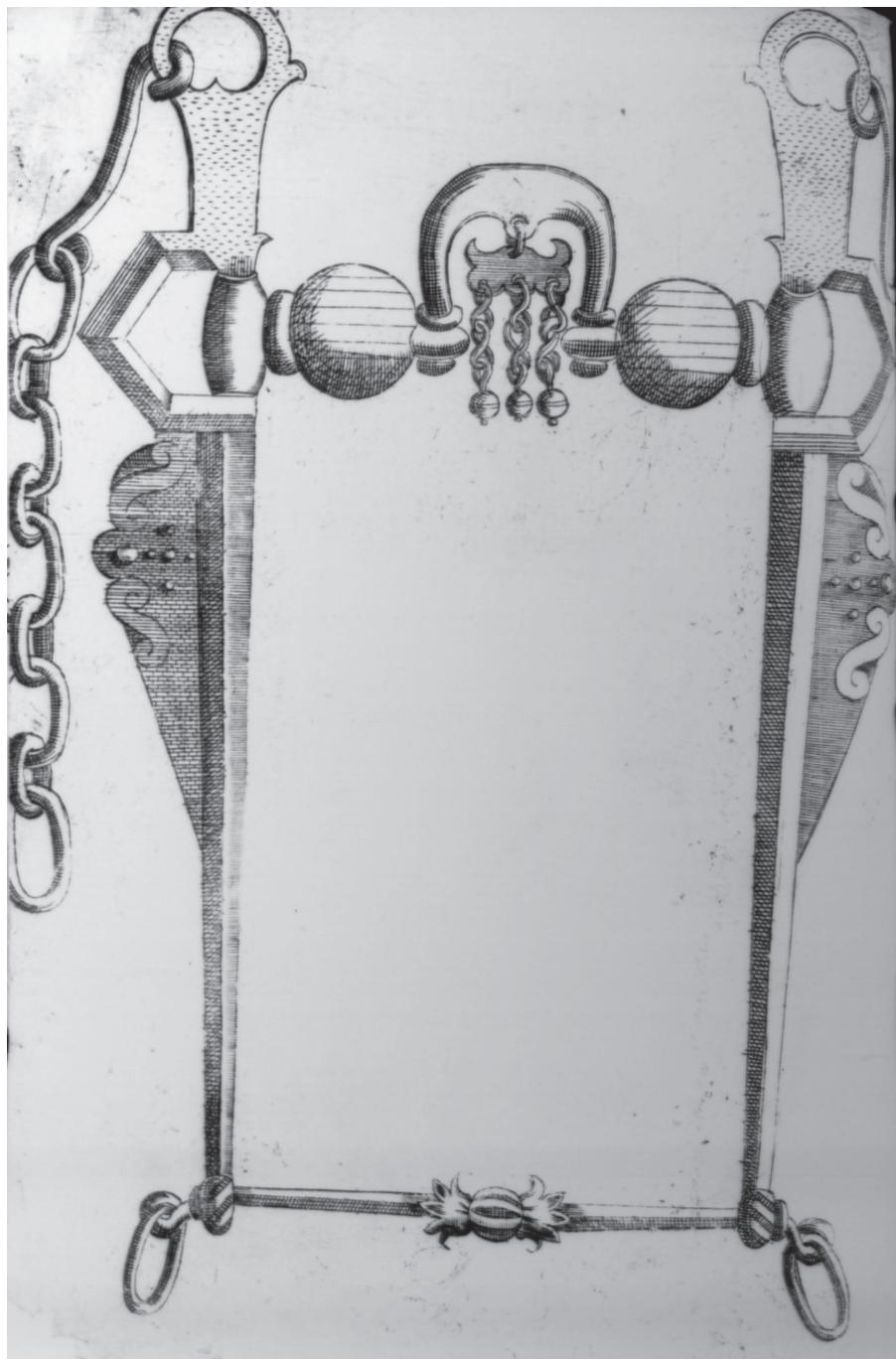
Kamanos su sunertais žąslais iš „alyvų“, su dvejetu strypeliu iš šonų ir trečiu plokščiu su skrituliukais viršuje – kelia galvą, lengvai valdo arkli; skirtos arkliams su negiliomis mažomis prusnomis ir jautriu liežuviu.

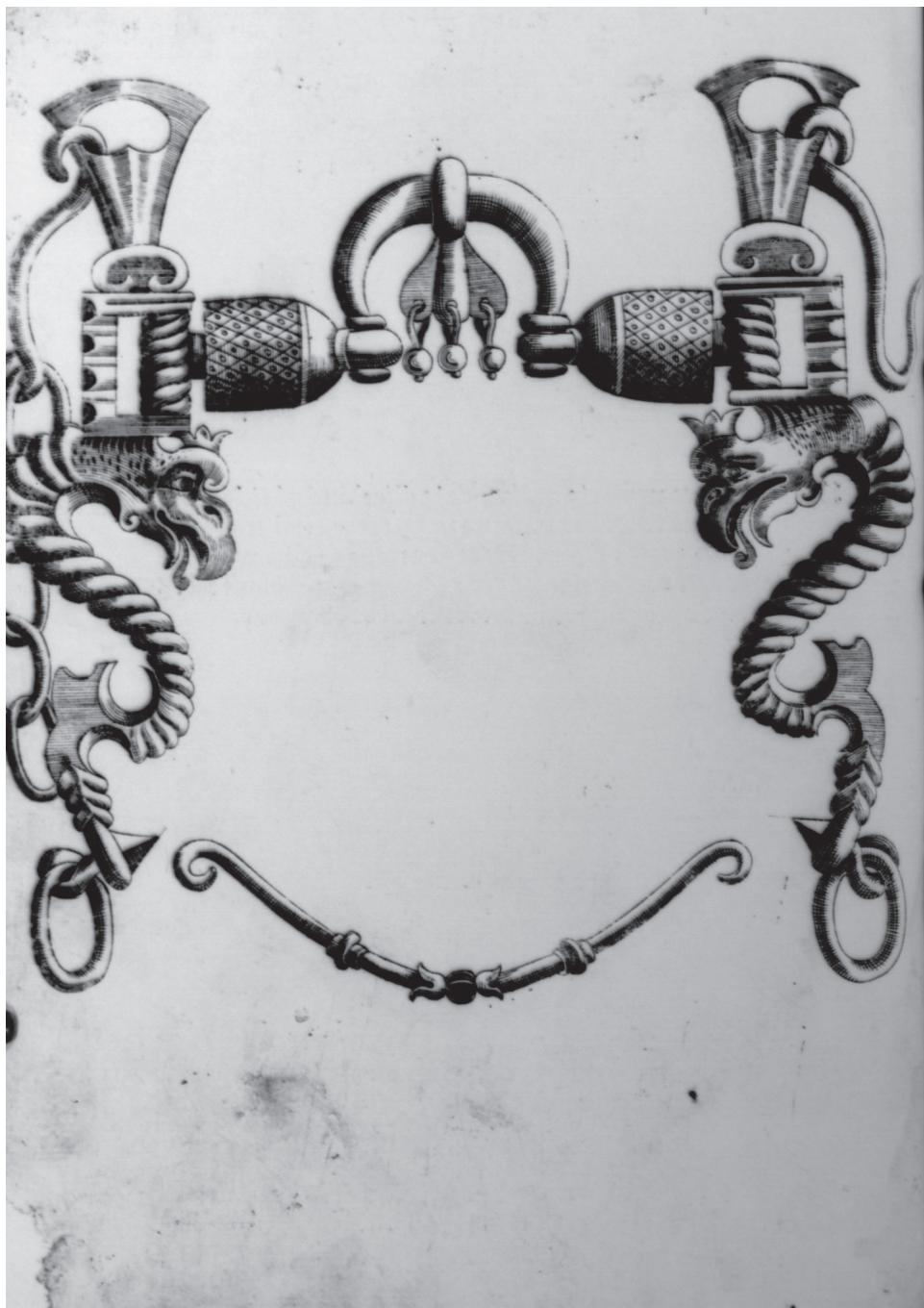
Kamanos su paprastais žąslais iš dvejeto didelių rantytų rutulių, su ketvertu skrituliukų iš šonų ir šešetu viduryje, su dvejetu žaisliukų, lenktais laužtukais – atvepia lūpas, spaudžia dantinas, kelia viršun galvą; skirtos arkliams su blogomis bei sausomis prusnomis ir storu liežuviu.

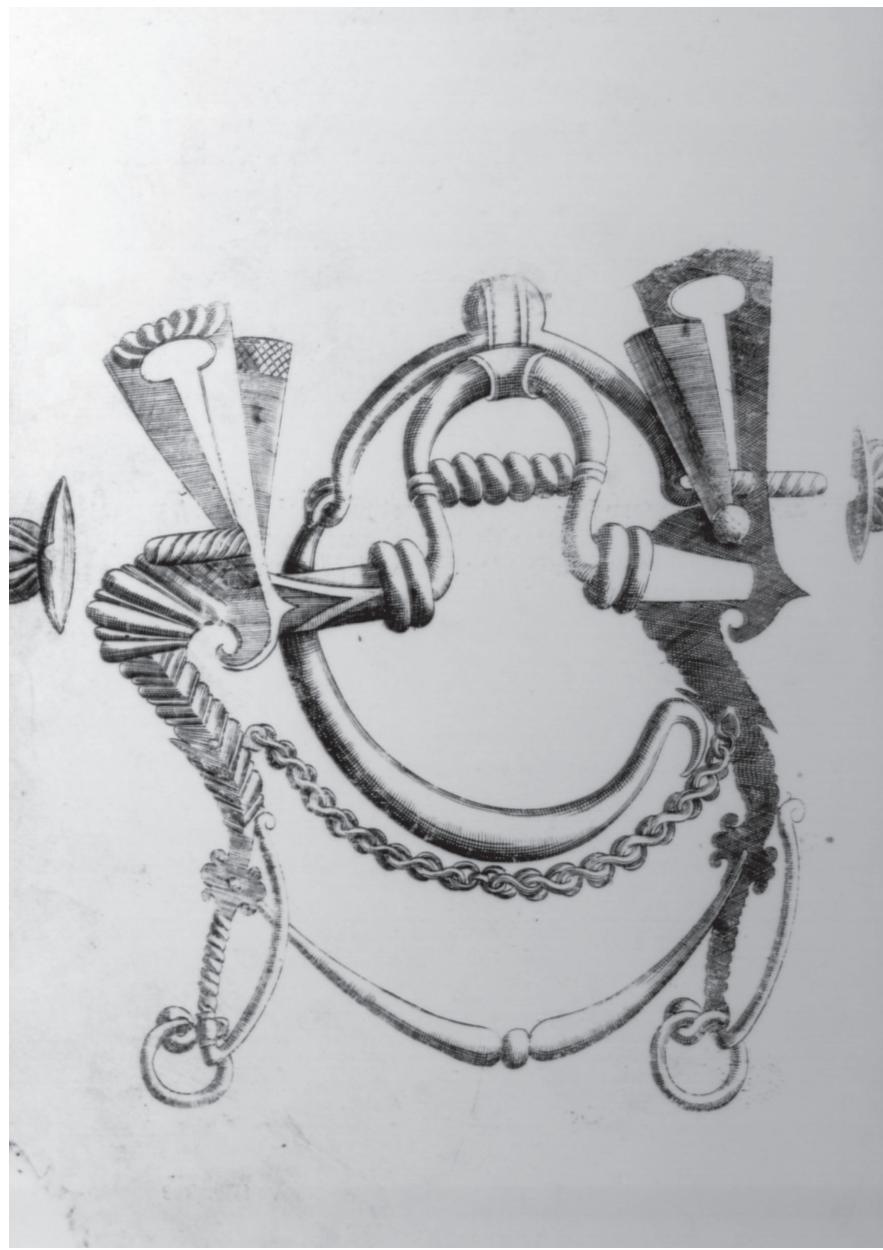
Kamanos su paprastais žąslais iš dvigubų „kaštonų“, su ketvertu skrituliukų, dvigubu žaisliuku – atvepia storas ir labai mėsingas lūpas, spaudžia dantinas, neleidžia užkišti už žąslų liežuvio; skirtos rambialūpiams arkliams su giliomis prusnomis ir jautriu liežuviu.

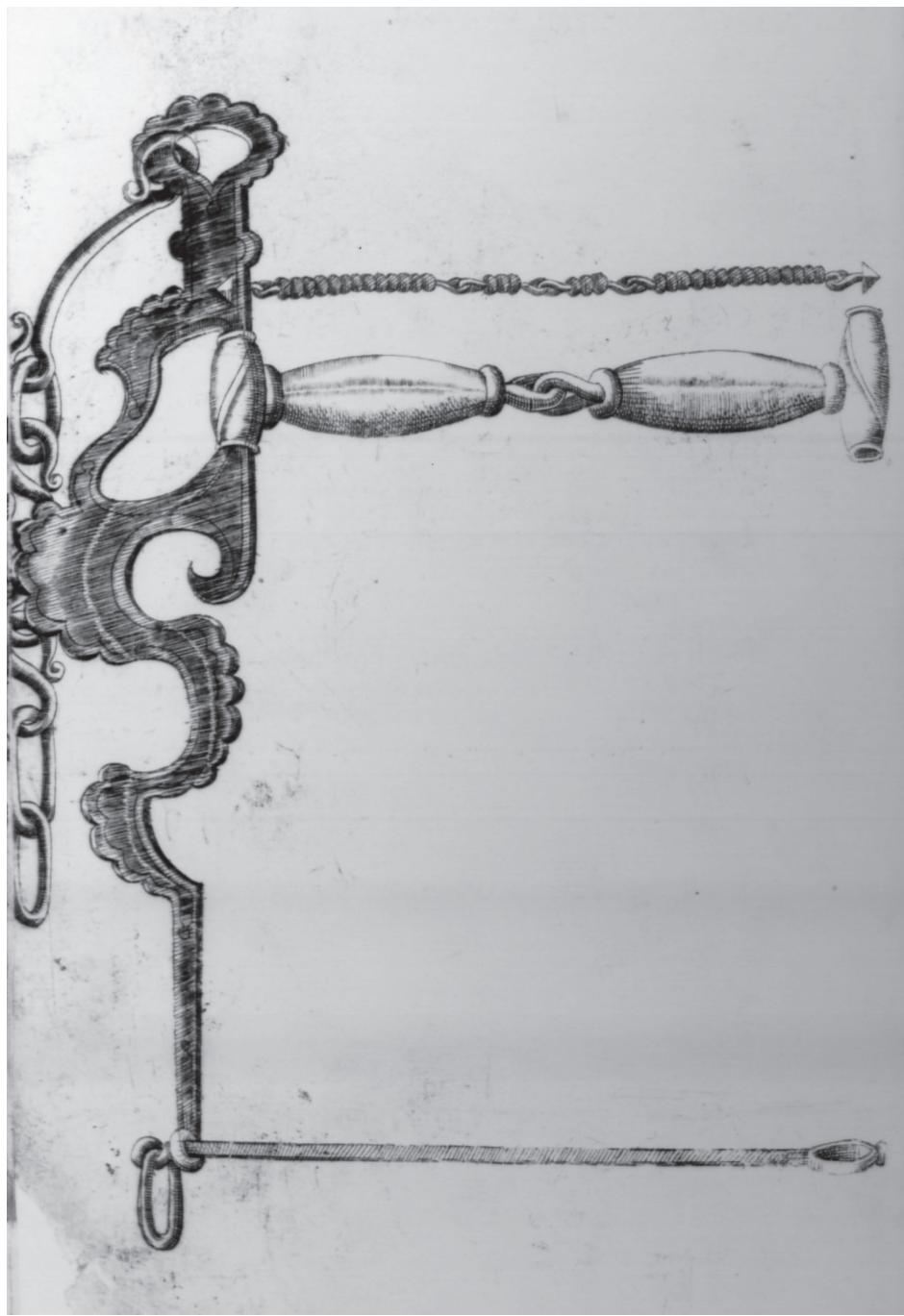
Kamanos su sunertais žąslais ir „žąsies kaklu“, rantytomis „slyvaitėmis“, su dvejetu skrituliukų iš šonų, trigubu žaisliuku, tiesiu husarišku laužtuku – atvepia lūpas, nespaudžia liežuvio, maloniai guli prusnose, užlaužia sprandą ir lengvai valdo arklį su geromis prusnomis.

Kamanos su sunertais žąslais ir „žąsies kaklui“, su dvejetu „piestelių“ ir trumpu, išriestu husarišku laužtuku – nespaudžia liežuvio, atvepia jautriasis lūpas, laužia žemyn, tinka arkliams su laisvomis prusnomis.

Rytietiškų kamanų pavidalo ispaniškos kamanos su vientisais žąslais, dvigubu „žąsies kaklu“, vientisa grandinėle, su priešingai išdėliotais skrituliukais vietoj žaisliuko, trumpu išlenktu husarišku laužtuku, dvigubomis sriegtomis auselėmis. Šias kamanas dėl jų išvaizdos naudoja prie rytietiško apdaro, veikiau dėl pramogos nei iš poreikio, nes arkliui jas galima užmauti ir be kamanų viršutinės dalies; užtat praverčia jodinėjant po miestą ant nežabotų arklių arba veikiau mažų arkliukų, kurių prusnos geros ir išlavėjusios; užlaužia, smagiai valdo, skatina arklių kilnoti kojas ir dailiai vaikščioti.

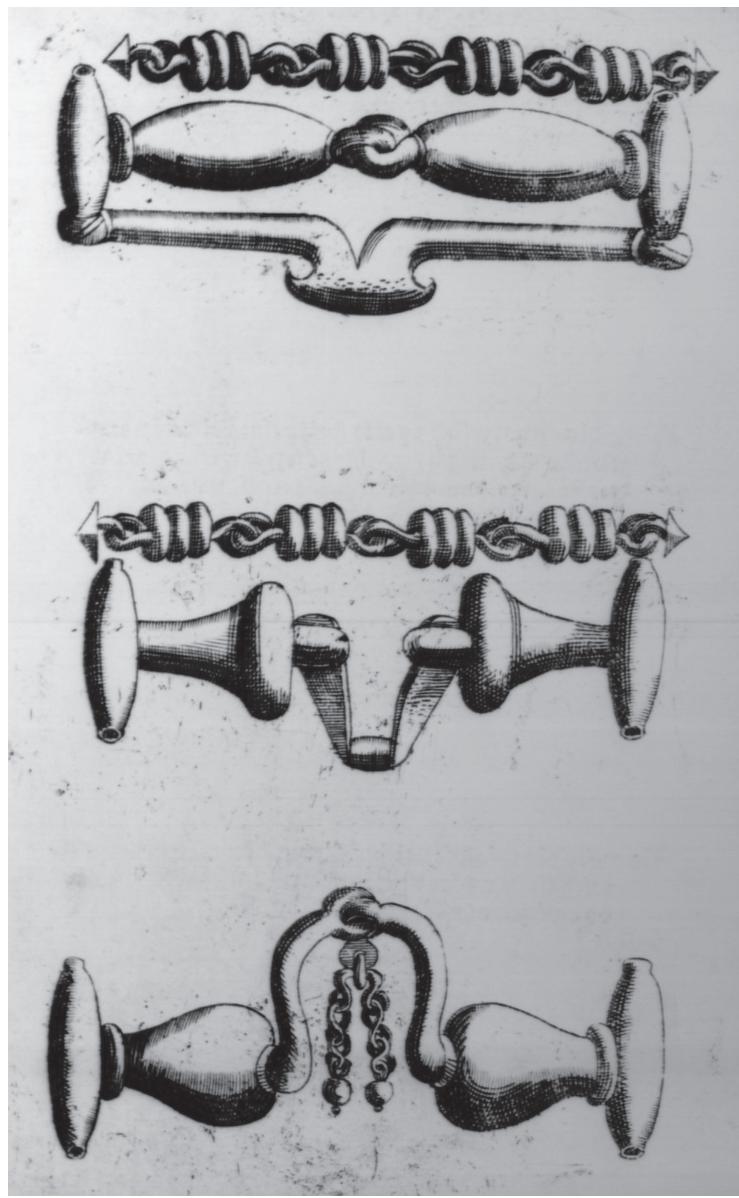
Kamanos su paprastais žąslais, išpjaustinėtu, keliagubai raitytu, priekyje tiesiu husarišku laužtuku, su dvejetu lygiu „alyvų“, turinčiu po skrituliuką iš kiekvieno šono, su paprasta grandinėle iš skrituliukų viršuje; tinka lengvai pasijodinėti ant bet kokio arklio su laisvomis ir lepiomis prusnomis.

Šie žąslai atvepia lūpas, spaudžia dantinas, laiko liežuvį viduje ir neleidžia jo iškišti, pakelia galvą ir lengvai valdo arkli.

Sunerti žąslai su „žąsies kaklu“, vien iš skrituliukų viršuje, su dvejetu rutulėliu – nespaužia liežuvio, užlaužia, spaudžia dantinas, lengvai valdo arkli; skirti arkliams, kurių iltiniai dantys aukštai, arba tiems, kurie sukanda žąslus.

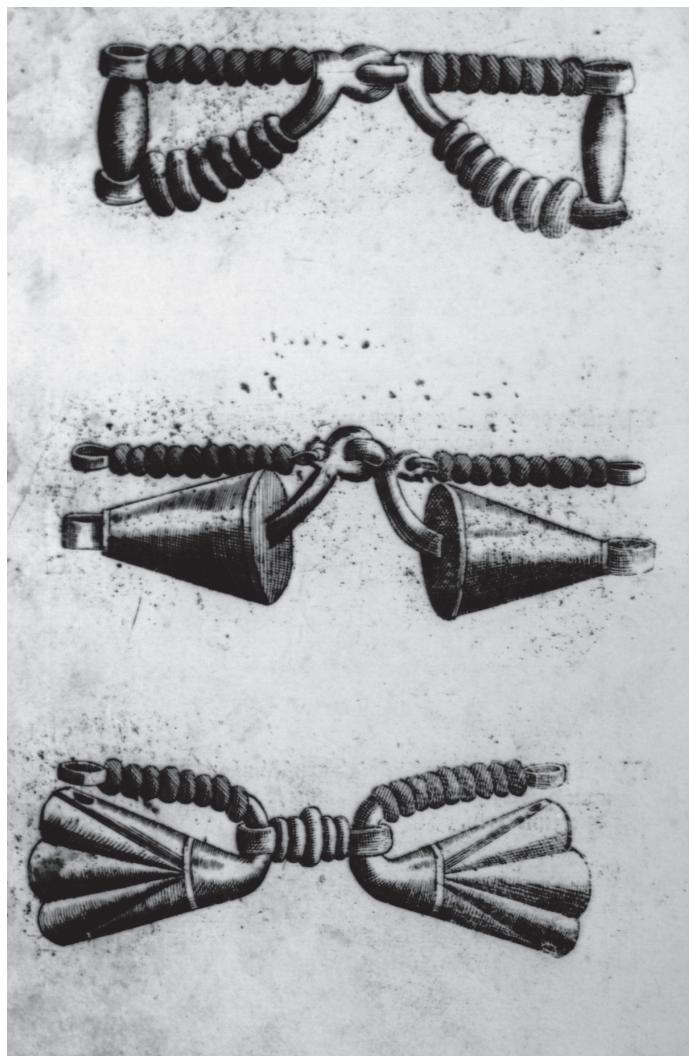
Šie žąslai skirti arkliams, kurie perdėm iškiša liežuvį; lengvai valdo arkli, niekuo nenaudingi pratyboms, praverčia tik lengvam pasijodinėjimui.

Šie žąslai, kaip ir prieš tai pavaizduotieji, sulaiko liežuvį, bet dėl to, kad drasko arklio prusnas, būva bjaurus vaizdas.

Sunerti žąslai su atvirkščia parantyta pasagèle ir dvejetu rutulėlių – laužia sprandą, spaudžia dantinas, sulaiko liežuvį; skirti rambialūpiams arkliams.

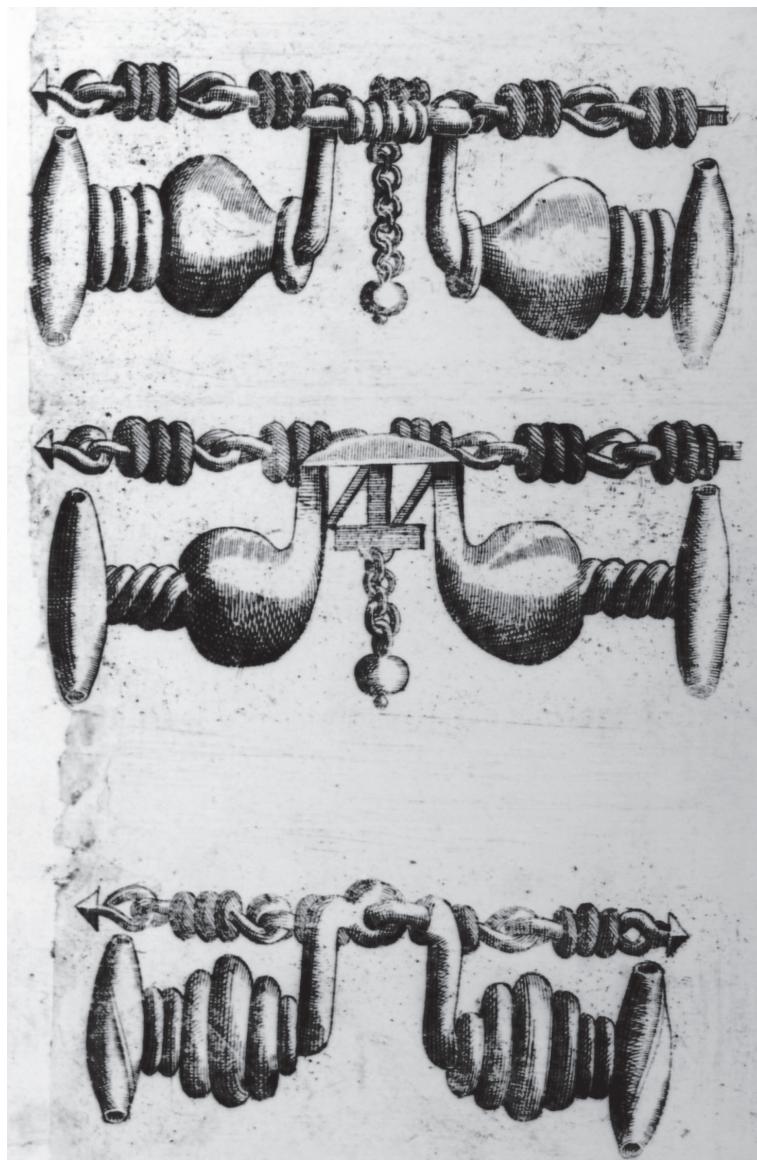
Sunerti žąslai su „žąsies kaklu“ iš atvirkščių „kriausaičių“ – nespaudžia liežuvio, užlaužia sprandą, spaudžia dantinas, lengvai valdo arkli.

Vientisi žaslai iš virbelių su skrituliukais, pusiau sunerti – nespaudžia liežuvio, atvepia mėsingas lūpas, laužia, pridaro putų, neleidžia perkreipti prusnų, lengvai valdo arklį su blogomis ir sausomis prusnomis.

Tuščiaviduriai atvirkšti žaslai, besisukantys, su „vištос kojele“, su šoninėmis grandinėlėmis iš skrituliukų – spaudžia dantenas, atleidžia liežuvį, bet drasko prusnas, be to, nelabai dailūs.

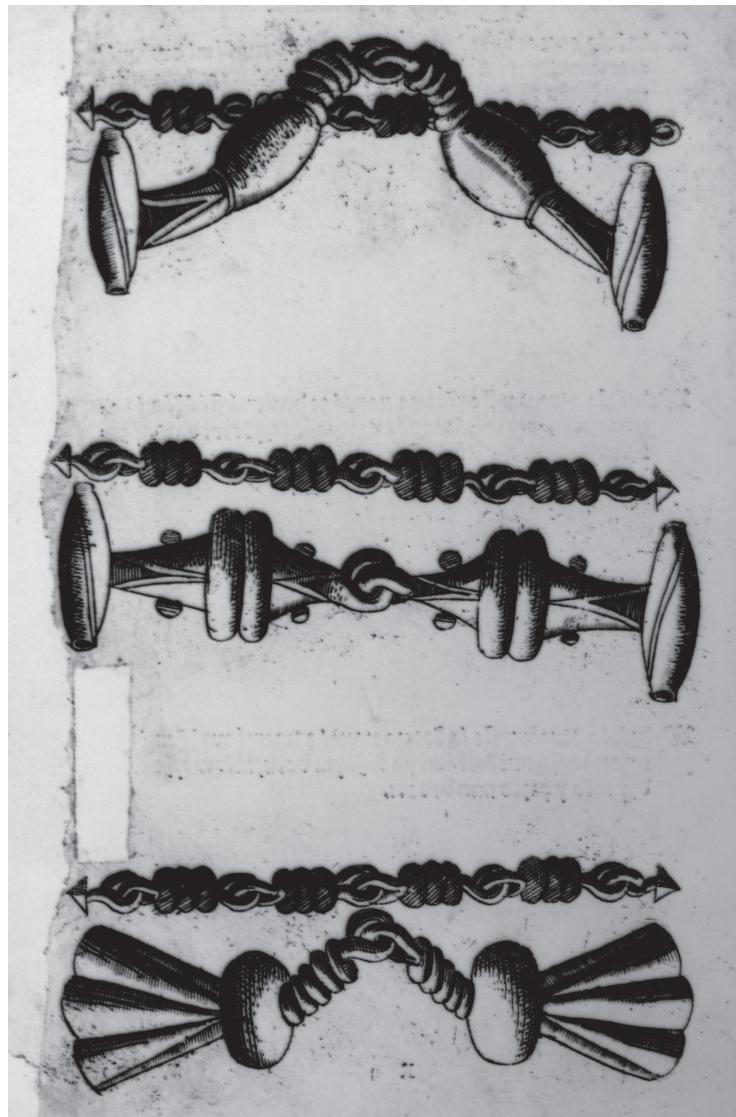
Vientisi imperatoriškųjų kamanų pavidalo paplokšti žaslai, su virbeliais iš skrituliukų, per vidurių sutvirtinti, to sutvirtinimo vienas vidurinis skrituliukas rantytas, abipus jo – po du mažesnius. Atvepia lūpas, nespaudžia liežuvio, bet viso iškišti neleidžia; skirti arkliams su geromis prusnomis ir jautriu liežuviu.

Sunerti žąslai su „katės letenėle“, su dvejetu „kriaušaičiu“, prie kiekvienos iš jų yra po tris rutuliukus iš lauko pusės ir po vieną iš vidaus – spaudžia dantinas, atvepia lūpas, atlaisvina liežuvį; skirtas arkliams su blogomis prusnomis.

Sunerti žąslai su „katės letenėle“, su dvejetu „ropinių“ – atidengia mėsingas prusnas, nespaužia liežuvio, užlaužia galvą ir lengvai valdo arklį.

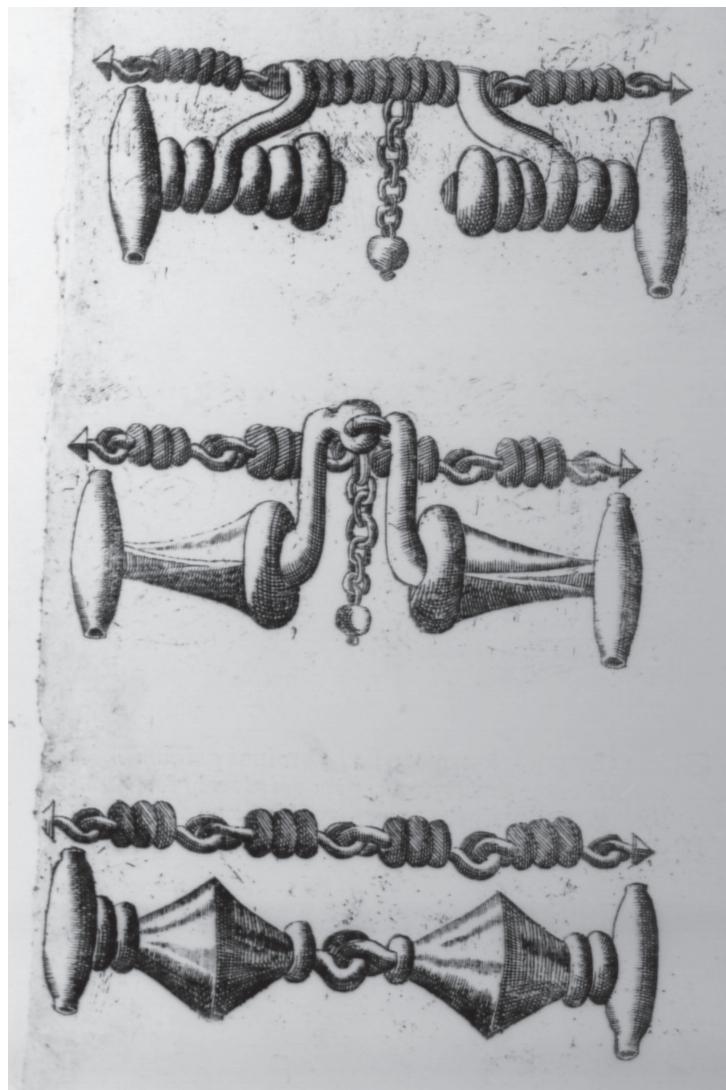
Sunerti žąslai su „katės letenėle“, su trejetu didesnių ir trejetu mažesnių rutuliukų abipus, taip pat valdo arklį, kaip ir prieš tai pavaizduoti.

Sunerti žąslai su „vištос коjеле“ iš dvejeto „alyvų“, su dešimčia skrituliukų – nelaiko liežuvio, šiaiс žąslais pažaboto arklio galva nesikrato ir nejkaista, jie labai malonūs kiekvienam arkliui su jautriomis lūpomis ir dantenumis.

Paprasti žąslai iš dvigubo „kaštono“, kiekviename iš jų – po dvigubą rutulėli; pakelia galvą, taiso prusnų ydas, bet prispaudžia liežuvį.

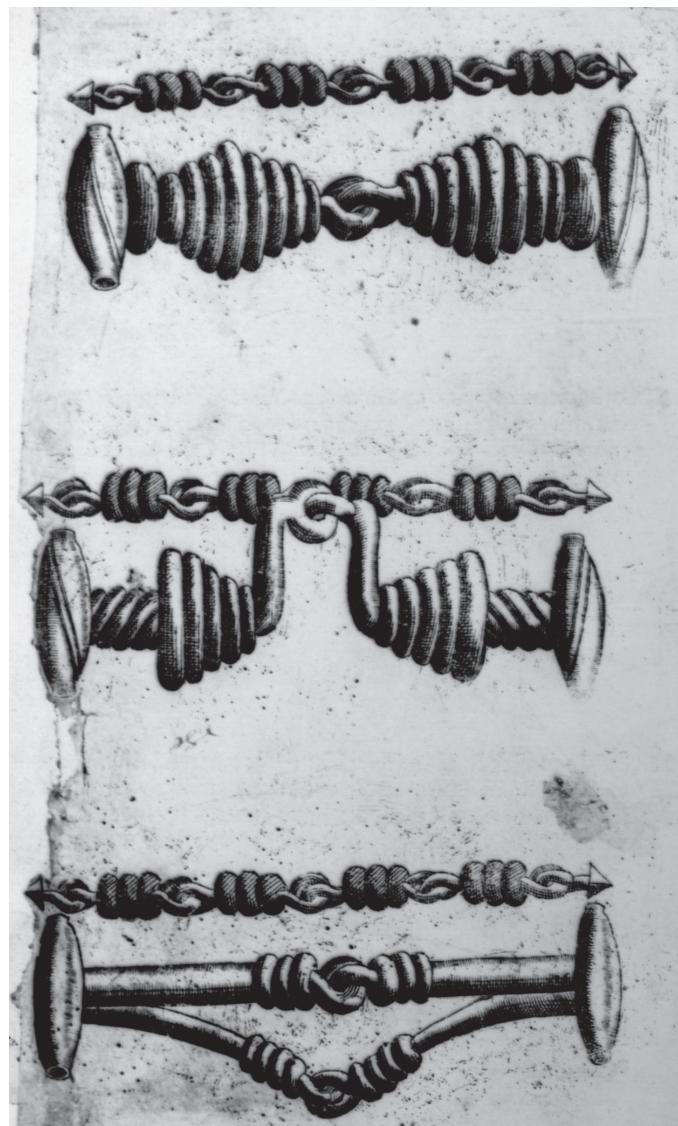
Sunerti paplokštū žąslai su „vištос коjеле“ ir dvejetu rutulėlių – vidutiniškai laiko liežuvį, pakelia galvą, spaudžia dantenas ir užlaiko sveikas prusnas, tinka arkliams su vidutinio dydžio prusnomis.

Vientisi žąslai su lenktais strypeliais, išvien iš didesnių ir mažesnių skrituliukų – vidutiniškai laiko liežuvį, atvepia mėsingas lūpas, pakelia galvą, neleidžia perkreipti prusnų; skirtos užsispyrusio arklio prusnomams.

Sunerti žąslai iš dvejeto liežuvio link nukreiptų rutulėlių, su „katės letenėle“ – priglunda prie liežuvio, laužia galvą ir sprandą, spaudžia dantinas, lengvai valdo arkli; skirti turkiškiems arkliams, aukštai laikantiems galvą.

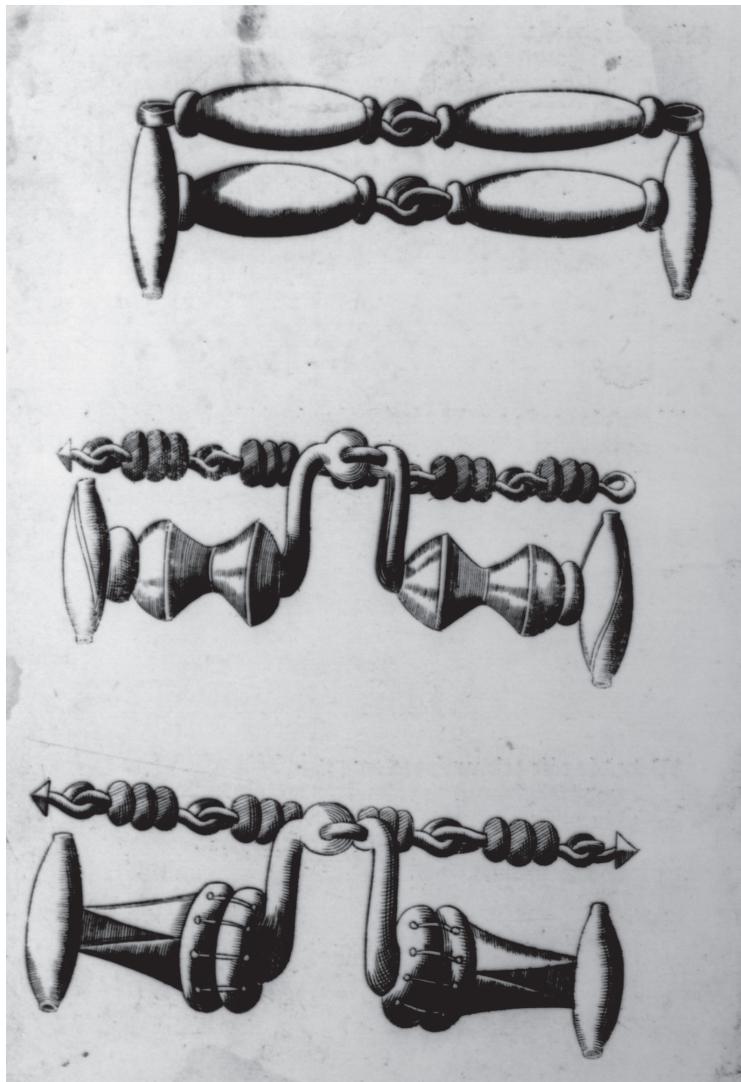
Paprasti žąslai iš smailėjančių ritinėlių, ketvertu skrituliukų iš šonų ir dvejetu per vidurį – atidengia mėsingas lūpas, pakelia galvą, prilaiko liežuvį, lengvai valdo arkli; šie žąslai tiks bet kuriam arkliui su geromis prusnomis.

Paprasti žąslai išvien iš besisukančių lygių skrituliukų, didesnių per vidurį ir mažesnių šonuose – pakelia galvą, lengvai ir maloniai valdo arkli; skirti arkliams su geromis prusnomis.

Sunerti žąslai su „katės letenėle“ iš penketo rantytų skrituliukų, išnašių iš šonų, „varpelio“ pavidalo – atidengia mėsingas lūpas, spaudžia dantinas, nelaiko liežuvio, laužia, pridaro prusnose putų, lengvai valdo arkli.

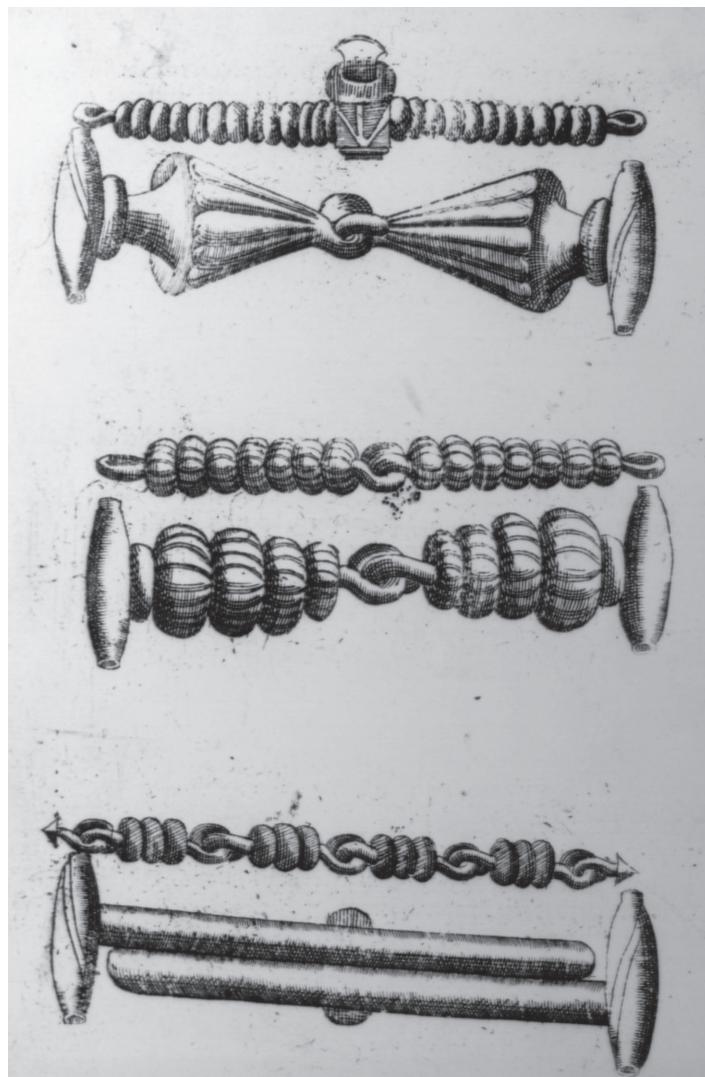
Žąslai iš vieno paprasto ir kito viršun išlenkto strypelio, su skrituliukais iš abiejų pusių; skirti arkliams, kurie perdėm iškiša liežuvį.

Paprasti žąslai iš keturių dvigubų lygių „alyvų“, turinčių po vieną skrituliuką ant kiekvieno galio – kartais pakelia, o kartais laužia galvą. Skirti arkliams su lepiomis ir itin laisvomis prusnomis.

Sunerti žąslai su „katės letenėle“ iš dvejeto ritinelių, turinčių po vieną skrituliuką iš abiejų šonų, su grandinėle iš skrituliukų viršuje – atvepia lūpas, atidengia mėsingas prusnas, spaudžia dantenas, nelaiko liežuvio, laužia sprandą ir lengvai valdo arkli.

Sunerti žąslai su „katės letenėle“ iš dviejų apvalių varpelių su skylėmis, kad galima būtų į rutulėlius priberti druskos – nespaužia liežuvio, atvepia lūpas ir lengvai valdo arkli; skirti arkliams su sausomis ir tvirtomis prusnomis.

Paprasti žąslai iš dviejų rantytų „kriausaičių“, su skrituliuku iš abiejų pusių, su grandinėle iš skrituliukų viršuje, jos viduryje – „riešutas“; atvepia lūpas, atidengia mėsingas prusnas, pakelia galvą; skirti arkliams su tvirtomis prusnomis.

Paprasti žąslai iš rantytų rutuliukų, suvertū kaip karoliai, vidurio link išnašių, su rantyta grandinėle iš karoliukų viršuje – sulaiko liežuvį, gausina putų ir lengvai valdo; skirti arkliams su geromis prusnomis.

Vientisi žąslai iš dviejų prasikeičiančių strypelių, pačiame viduryje iš abiejų pusių atsargiai sutvirtintą kniede, su grandinėle iš skrituliukų viršuje – laiko liežuvį viduje, užlaužia ir lengvai valdo arklį.

VIII skirsnis

Šios knygos užbaiga

nksčiau pavaizduoti kamanos ir žąslai yra ne tik kruopščiai atrinkti iš didžiulio kieko dabar naudojamų visokių žaboklių, bet ir kuo geriau bei tiksliau nupiešti ir išmatuoti, kad žiūrėdamas į piešinius išmoningas šaltkalvis galėtų juos nukalti. Jei kas nors panūstų jodinėjimui ir arklių pratyboms naudoti ilgesnius arba trumpesnius laužtukus, tegu nusako pageidavimą bet kuriam meistrui, ir šis lengvai jo norus patenkins; čia jie pateikti tokio dydžio, kiek leido popierius. Retai kada pasitaiko tokių keistų ir blogų prusnų (kalbu apie arklio prusnas, o apie apgavikiškus nepraustaburnių žmonių veidus nerašau nieko, juos kartais vargiai pažaboja ir vėzdas arba didelis kumštis), kurių nesutramdytu kurie nors iš šių žaboklių. Pripažįstu, kad yra nesuskaičiuojama daugybė įstabių ir įmantrių kamanų, tik bet kurios iš jų, nupieštos ant lapo, suteikia didesnį malonumą akims, nei pačiam reikalui atneša deramą naudą. Taigi tegul slepiasi anie išjodinėtojai, žabojantys kamanomis, kurias vadina *teifelbis*, tai yra velniškais žabokliais, išviepiančiais arklių prusnas, nes tokie jojikai mėgsta tiek raitytas raides, tiek ir kamanas, veikiau puošniai ir neįprastai padarytas, nei kuo nors naudingas. Čia, mielasis skaitytojau, su šiais žabokliais tave ir palieku, o jei turi nuovokos, perpratęs arklio prusnas, prieikęs ir iš tų visų kitų kamanų galėsi kitokias lengvai sudėti ar išrasti naujas.

